

Stockholm 2021-05-24

Ref Fi2021/01904

Remissvar av promemorian Ytterligare förlängning av det förstärkta stödet vid korttidsarbete

Transportföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för transportnäringen, inklusive motor- och petroleumbranscherna. I våra åtta förbund finns drygt 9 550 medlemsföretag med tillsammans cirka 202 800 anställda. Det gör Transportföretagen till den främsta samlingspunkten för företagen i transportnäringen i Sverige.

Förslaget i korthet

Den tillfälliga lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall gäller till utgången av juni 2021. Vid en eventuell fortsatt allvarlig spridning av sjukdomen covid-19 och fortsatta smittskyddsåtgärder under sommaren 2021 behövs en beredskap för en fortsatt möjlighet till stöd vid korttidsarbete. En sådan beredskap förutsätter att det finns ett remitterat förslag med en sådan möjlighet. I promemorian föreslås därför att den möjlighet till stöd vid korttidsarbete som finns med stöd av den tillfälliga lagen förlängs med ytterligare tre månader till och med den 30 september 2021. För stödmånader som infaller under perioden 1 juli–30 september 2021 ska jämförelsemånaden vara april 2021. Förslaget föreslås träda i kraft den 29 juni 2021.

Övergripande synpunkter

Transportföretagen välkomnar förslaget att förlänga det förstärkta stödet för korttidsarbete, vilket är något vi efterfrågat. Vi välkomnar också att jämförelsemånaden för förlängningen ska vara april 2021 för att säkerställa att även rekryterad personal under krisen kan omfattas. Vi beklagar samtidigt att detta besked dröjt och att ändringarna föreslås träda ikraft först den 29 juni.

Vi bedömer samtidigt att så länge restriktioner finns kvar, som begränsningar för allmänna sammankomster och utrikesförbud, krävs fortsatta förlängningar och därför bör det förstärkta stödet för korttidsarbete omfatta hela 2021.

I samband med att stödet förlängs uppmanar vi även regeringen att justera regelverket för att säkerställa att företagen inte blir återbetalningsskyldiga för rena handhavandefel vid ansökan eller avstämning samt att Tillväxtverket kan inhämta centrala avtal från arbetsgivarorganisationer. Transportföretagen har tillsammans med Svenskt Näringsliv samt andra arbetsgivar- och branschorganisationer sammanställt exempel på sådana förbättringsförslag av regelverket i en

debattartikel i slutet av april.¹ Vi ser positivt på alla förslag att förkorta handläggningstider och förenkla hanteringen för företagen, t.ex. tidsgaranti. I sammanhanget ser vi positivt på dagens besked att Tillväxtverket gjort en hemställan till regeringen om att företag inte ska bli återbetalningsskyldiga för sen avstämning.

Förläng stödet så länge restriktionerna finns kvar

Coronapandemin har påverkat hela samhället och lamslagit passagerartransporter och kollektivtrafik. Antalet resenärer är fortfarande mycket lågt och många företag har haft mycket små intäkter i över ett år. Persontransportsektorn var först in i krisen och kommer med stor sannolikhet vara bland de sista ut ur krisen. Inom flyg, buss, färjor och taxi är det inte ovanligt med omsättningsfall på 80 – 90 procent. Tillgängliga trafikprognoser från myndigheter pekar ofta på låga passagerarvolymerna under hela året. Besked om fortsatt korttidsarbete under hela 2021 brådskar för att våra medlemsföretag inte enbart ska klara sig igenom krisen utan även stå beredda att leverera tillgänglighet genom inrikes och utrikes trafik därefter.

Vaccinationerna är ett efterlängtat ljus i mörkret men en snabb återgång kommer inte att vara möjlig. Särskilt eftersom det fortfarande råder stor osäkerhet om när och på vilket sätt restriktionerna kan lyftas. Restriktioner och stängda gränser innebär fortsatt låg efterfrågan på persontransporter. Många företag kommer därför att se kraftigt försvagad omsättning under 2021.

Det krävs fortsatta kris- och stödåtgärder som exempelvis ett förlängt stöd för korttidsarbete så länge restriktioner finns kvar, men åtminstone hela 2021. Eftersom företagen som söker nu är utsatta för en mycket hårdare kontroll än under 2021 så bör det vara självreglerande på många sätt, dvs att företagen inte söker om det inte har behov och kan påvisa allvarliga ekonomiska svårigheter.

Förlängningen bör beslutas omgående

Förlängningen föreslås träda i kraft den 29 juni. Det är av stor vikt att beslut tas så snart som möjligt. För att företagen ska kunna använda sig av förlängningen krävs avtal med de fackliga motparterna, som ibland inte vill träffa avtal om förlängning utan riksdagsbeslut eller ikraftträdande. Det gör att det kan bli svårt för företagen om ansökan öppnas när avtalen ännu inte kunnat komma till stånd. Det måste finnas beredskap för att hantera sådana situationer och även medge retroaktivitet för det fall centrala och lokala avtal inte kunnat komma till stånd förrän efter den 30 juni och företagen vill ha stöd enligt det förlängda regelverket från den 1 juli.

Gör nödvändiga justeringar i regelverket

Stödet för korttidsarbete är en av de största satsningarna från regeringen under pandemin. 51 miljarder kronor är avsatta. I slutet av april hade drygt 35 miljarder betalats ut. Tyvärr tillämpas regelverket på ett sätt som straffar företag orimligt hårt för rena handhavandefel. När nu regelverket förlängs finns en möjlighet att passa på att undanröja sådana problem i regelverket.

Syftet med stödet är att arbetsgivare under en kris tillsammans med arbetstagare och med ersättning från staten kan låta arbetstagare vara permitterade för att sedan kunna komma tillbaka till sitt arbete. Alternativet är att varsla om uppsägning, något som är en minusaffär för alla inblandade parter. Företaget tappar kompetens, arbetstagaren förlorar sitt jobb och staten

¹ <https://www.altinget.se/rikspolitik/artikel/regeringen-maaste-forandra-korttidslagen>

drabbas utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv av ökad arbetslöshetsersättning, minskade skatteinkomster, försämrade konkurrenskraft, med mera.

Det är Tillväxtverket som hanterar stödet för korttidsarbete. Under 2020 mottog verket över 90 500 ansökningar varav 74 800 hittills beviljats. I det nya stödet för 2021 har det hittills kommit in runt 17 000 ansökningar.

Mest nöjda med stödet är företag inom industrin, medan de i tjänstesektorn är minst nöjda. Men det finns en kategori företag som är särskilt missnöjda: De som i grunden är berättigade till stöd men som inte fått sin ansökan beviljad på grund av rena handhavandefel. Detta gäller även de företag som vid den avstämning som sker var tredje månad varit någon eller några dagar sena med att lämna in sin redogörelse. De har då fått ett återkrav på hela beloppet för stödperioden.

I lagen om korttidsstöd finns en möjlighet för Tillväxtverket att helt eller delvis avstå från ett återkrav om detta är uppenbart oskäligt. Någon eller några dagars försening eller annan mindre förseelse borde rimligen omfattas av denna undantagsmöjlighet om företaget i övrigt är berättigat till stöd. Men Tillväxtverket har valt att tolka lagen som att det endast är dödsfall eller sjukdom i företaget som ger möjlighet till undantag. Ett annat undantag är tekniska problem hos myndigheten. För att komma till rätta med problemen behöver lagen justeras och förtydligas så att Tillväxtverket i de enskilda fallen kan fatta beslut som står i proportion till de felaktigheter som begåtts.

En annan regelförenkling som vi anser bör kunna ändras inför förlängningen är att företagen vid ansökan ska skicka in centrala avtal med fackliga motparterna. Dessa avtal ingås mellan arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer. Vårt förslag är att Tillväxtverket kan inhämta dessa avtal från arbetsgivarorganisationerna istället för att varje företag ska skicka in dessa avtal. Tillväxtverket anser inte att de har möjlighet, enligt regelverket, att göra detta idag. Vi uppmanar därför regering och riksdag att även ändra detta när lagstiftningen ändras.

Med vänlig hälsning

Transportföretagen

Tina Thorsell, samhällspolitisk chef